

Woman in Development and Politics

presence of women in the board of directors and audit committee on financial irregularities

Vahid Oskou¹ | Majid Moradi² | Mohammad Norouzi³ | Sharzad Seraj⁴

1. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Administrative and Economic Science, Faculty of Humanities and Physical Education, University of Gonbad Kavous, Gonbad Kavous, Iran. E-mail: vahidoskou@gonbad.ac.ir
2. Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Humanities, Islamic Azad University Saveh Branch, Saveh, Iran. E-mail: m.moradi@hnh.ac.ir
3. Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Humanities and Physical Education, University of Gonbad Kavous, Gonbad Kavous, Iran. E-mail: mohammad_n488@yahoo.com
4. Assistant Professor, Department of Accounting, Islamic Azad University, Firuzkoh Branch, Tehran, Iran. E-mail: sh.seraj85@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 28 October 2022

Received in revised form: 21 December 2022

Accepted: 9 January 2023

Published online: 23 September 2023

Keywords:

Women audit committee,
Accounting irregularities,
women board.

ABSTRACT

Based on the theory of gender socialization, women and men show different values when exposed to different moral development. Gender diversity expresses the differences in the moral and personality characteristics of men and women, and people's actions are a reflection of their inner thoughts and feelings. Therefore, the presence of women in the composition of the audit committee and the board of directors makes the organization more effective and reduces the representation costs of companies, and this also reduces financial irregularities in companies through the opportunistic behavior of managers. The development of the capital market and the rules established by the Tehran Stock Exchange Organization in line with the regulatory environment in accepted companies have increased the level of management in companies. However, due to information asymmetry between shareholders and managers, accounting irregularities also exist. However, according to the fuzzy management theory, when the firm's performance is poor, managers tend to provide information in a vague and complex manner because the market may react to the information disclosed in a complex manner with a delay. The purpose of this research is the effect of the presence of women in the board of directors and the audit committee on accounting irregularities. In terms of purpose, the current research is an applied research, and in terms of the method of data collection, it is a post-event semi-experimental research in the field of accounting proof research, that is, it is based on the analysis of past information. In terms of data analysis method, it is correlation research. The current research is an applied research in terms of its purpose, and in terms of the method of data collection, it is a post-event semi-experimental research in the field of accounting proof research, that is, it is based on the analysis of past information. In terms of the data analysis method, it is correlational research, because the current research seeks to find the relationship between research variables in a statistical community. The research data were collected from the compact discs of the statistical and image archive of the Tehran Stock Exchange Organization, the Tehran Stock Exchange website, Rahvard Navin software. Finally, according to the volume of samples, the 13th version of Eviews software and Stata were used for data analysis. Based on the theory of gender socialization, men and women show different values when exposed to different moral development. Gender diversity expresses the differences in the moral and personality characteristics of men and women, and people's actions are a reflection of their inner thoughts and feelings. Therefore, the presence of women in the composition of the audit committee and the board of directors increases the effectiveness of the organization and reduces the costs of representing companies. The findings of the research indicate that the presence of women in the audit committee reduces financial irregularities in companies. Also, the findings indicate that the presence of women in the board of directors can have a negative and significant impact on financial irregularities through monitoring the opportunistic behavior of managers.

Cite this article: Oskou, V., Moradi, M., Norouzi, M., & Seraj, Sh. (2023). presence of women in the board of directors and audit committee on financial irregularities. *Women in Development and Politics*, 21(3), 743-760. DOI: <https://doi.org/10.22059/JWDP.2023.350519.1008272>

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

DOI: <https://doi.org/10.22059/JWDP.2023.350519.1008272>

انتشارات دانشگاه تهران

زن در توسعه و سیاست

تأثیر حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی مالی

وحید اسکو^۱ | مجید مرادی^۲ | محمد نوروزی^۳ | شهرزاد سراج^۴

۱. نویسنده مسئول، استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصادی، دانشگاه گنبد کاووس، گنبد کاووس، ایران. رایانامه: vahidoskou@gonbad.ac.ir

۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، مؤسسه غیرانتفاعی ناصر خسرو، ساوه، ایران. رایانامه: m.moradi@hnhk.ac.ir

۳. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصادی، دانشگاه گنبد کاووس، گنبد کاووس، ایران. رایانامه: mohammad_n488@yahoo.com

۴. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد فیروزکوه، تهران، ایران. رایانامه: sh.seraj85@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	براساس نظریه جامعه‌پذیری جنسیتی، زنان و مردان در مواجهه با رشد اخلاقی گوناگون، ارزش‌های متفاوتی از خود نشان می‌دهند؛ بنابراین حضور زنان در ترکیب کمیته حسابرسی و هیئت‌مدیره موجب اثربخشی بیشتر سازمان می‌شود و این امر نیز با رفتار فرصت‌طلبانه مدیران موجب کاهش بی‌نظمی‌های مالی در شرکت‌ها می‌شود. در این راستا هدف از این پژوهش، تأثیر حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر تخلفات حسابداری است. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، و از نظر روش گردآوری داده‌ها نیمه‌تجربی پس‌رویدادی در زمینه تحقیقات اثباتی حسابداری است. داده‌های پژوهش از لوح‌های فشرده، آرشيو آماری، تصویری و سایت بورس اوراق بهادار تهران و نرم‌افزار راهورد نوین جمع‌آوری شده است. در نهایت با توجه به حجم نمونه‌ها، از نسخه سیزدهم نرم‌افزار EViews و Stata برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که حضور زنان در کمیته حسابرسی سبب کاهش تخلفات مالی در شرکت‌ها می‌شود. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد حضور زنان در هیئت‌مدیره با نظارت بر رفتار فرصت‌طلبانه مدیران می‌تواند تأثیر منفی و معناداری بر تخلفات مالی داشته باشد. با توجه به اینکه تنوع جنسیتی بیانگر تفاوت ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی زن و مرد است و اعمال افراد بازتابی از افکار و احساسات درونی آن‌ها است، حضور زنان در ترکیب کمیته حسابرسی و هیئت‌مدیره سبب کاهش هزینه‌های نمایندگی شرکت‌ها و در نتیجه افزایش اثربخشی سازمان می‌شود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۶	
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۹/۳۰	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۰۱	
کلیدواژه‌ها:	
بی‌نظمی حسابداری، حضور زنان در کمیته حسابرسی، زنان در هیئت‌مدیره.	

استاد: اسکو، وحید، مرادی، مجید، نوروزی، محمد و سراج، شهرزاد (۱۴۰۲). تأثیر حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی مالی. زن در توسعه و

سیاست، ۲۱(۳)، ۷۴۳-۷۶۰. DOI: <https://doi.org/10.22059/JWDP.2023.350519.1008272>

DOI: <https://doi.org/10.22059/JWDP.2023.350519.1008272>

© نویسندگان.

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

۱. مقدمه

توسعه بازار سرمایه و قوانین سازمان بورس اوراق بهادار تهران در راستای محیط نظارتی در شرکت‌های پذیرفته شده موجب افزایش سطح مدیریت در شرکت‌ها شده است. با وجود این، به دلیل عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران و مدیران، بی‌نظمی‌های حسابداری نیز وجود دارد. با این حال، مطابق نظریه مدیریت مبهم زمانی که عملکرد شرکت ضعیف است، مدیران تمایل دارند تا اطلاعات را به صورت مبهم و پیچیده ارائه کنند؛ زیرا بازار ممکن است به اطلاعاتی که به صورت پیچیده افشا شده با تأخیر واکنش نشان دهد (Ajina et al., 2016). بدین معنی که مدیران، گزارش‌های توضیحی را به عنوان شکلی از مدیریت ادراک هدف‌دار، عمدی و آگاهانه، به منظور دستکاری و انحراف در ادراک سرمایه‌گذاران انتشار می‌دهند که سبب بی‌نظمی در حسابداری می‌شود. در همین راستا، کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا طبق بیانیه‌ای اعلام کرد ۵۵ درصد از شرکت‌ها از رویکردهای نامناسبی برای تشخیص سود استفاده می‌کنند؛ برای نمونه، اداره حسابداری عمومی ایالات متحده طی نظرسنجی دریافت ۳۸ درصد از بی‌نظمی‌های حسابداری شامل اشتباهات در زمان بندی سود شرکت است (Akgiin et al., 2021)؛ بنابراین، نقش کمیته حسابرسی به ویژه رئیس کمیته به عنوان یک مدیر مستقل با تخصص حسابداری در کاهش بی‌نظمی‌های مالی شرکت‌ها بسیار حائز اهمیت است (Li & Li, 2020).

ادعا می‌شود حسابرس، مسئول اطمینان بخشی منطقی مبنی بر نبود گزارش نادرست ناشی از اشتباه یا بی‌نظمی در صورت‌های مالی است (Brazel & Schmid, 2018). از طرفی اصل هشتم چارچوب کوزو (۲۰۱۳) بر اهمیت ارزیابی ریسک بی‌نظمی و تقلب برای مسئولیت شرکت تأکید کرده است. رئیس کمیته حسابرسی در مقام مسئول اجرایی ارشد کمیته حسابرسی، با نظارت بر فرایندهای حسابداری، گزارشگری مالی و حسابرسی شرکت‌ها نقش حاکمیتی مهمی را در شرکت ایفا می‌کند (Shekarkhah et al., 2021)؛ بنابراین رئیس کمیته حسابرسی باید در کاهش ریسک بی‌نظمی‌های مالی نقش داشته باشد (Brazel & Schmid, 2018). تحقیقات پیشین در خصوص رابطه بین ویژگی‌های مدیران مستقل و بی‌نظمی شرکت‌ها با تأکید بر ارتباطات اجتماعی (Kuan et al., 2012)، تخصص مالی (Farber, 2005) و مسئولیت‌پذیری اجتماعی پرداخته‌اند.

افزایش وضعیت زنان در حاکمیت شرکتی موجب رشد جهانی نمایندگی زنان در هیئت‌مدیره شرکت‌ها شده است. دلیل این امر را می‌توان نقش شایان زنان در کسب موفقیت در زمینه‌های اقتصادی دانست که به ایجاد ارزش آفرینی و افزایش سطح رفاه در جامعه منجر می‌شود (Bashirimanesh & Vagfi, 2021). زنان در مقایسه با مردان در انجام وظایف هیئت‌مدیره کوشاتر، مسئولیت‌پذیرتر و مستقل‌تر عمل می‌کنند. مدیران مستقل زن از انجام تقلب و دستکاری در

صورت‌های مالی اجتناب می‌کنند و بیشتر از هم‌تایان مرد خود محافظه‌کارانه‌تر عمل می‌کنند که سبب کاهش بی‌نظمی‌های مالی می‌شود (Gao et al., 2017). مدیران زن در هیئت‌مدیره نه‌تنها ریسک‌گریز هستند، بلکه رفتارهای اخلاقی بیشتری در راستای افشای داوطلبانه اطلاعات دارند که ناهماهنگی اطلاعات را بین مدیران و سهامداران کاهش می‌دهد (Li & Li, 2020)؛ بنابراین تنوع جنسیتی در هیئت‌مدیره، محافظه‌کاری حسابداری و کیفیت سود شرکت‌ها را افزایش می‌دهد. از این‌رو، پژوهش حاضر در پی یافتن پاسخی برای این سؤال است که آیا حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی مالی در شرکت‌ها تأثیرگذار است یا خیر و در صورت مثبت‌بودن پاسخ فوق، نوع تأثیر به چه صورت است.

۲. پیشینه پژوهش

جنسیت ویژگی مهم فردی مدیران است. با بهبود سطح تحصیلات و وضعیت اجتماعی زنان، تعداد بیشتری از خانم‌ها سمت‌های مدیریتی را می‌گیرند. در سال‌های اخیر، برخی از محققان، بررسی نقش تفاوت‌های جنسیتی در فرایند تصمیم‌گیری شرکت‌ها را آغاز کرده‌اند (Huang & Kisgen, 2013; Francis et al., 2015; Faccio et al., 2016). تفاوت‌های جنسیتی در نگرش به خطر‌ها و رفتارهای اخلاقی مدت‌ها است که در زمینه‌های جامعه‌شناسی، روان‌شناسی شناختی و اقتصاد رفتاری مطالعه شده است. از یک سو بیشتر مطالعات تأیید می‌کنند که زنان از مردان محافظه‌کارترند و اعتمادبه‌نفس کمتر و خطرگریزی بیشتری دارند. مدیران زن عموماً بدهی کمتری دارند (Huang & Kisgen, 2013). در همین راستا، زو و همکاران (۲۰۱۸) و اپوهمی و تشکر (۲۰۱۷) بر این باورند که ترکیب و ساختار اعضای هیئت‌مدیره و جنسیت آن‌ها و کمیته‌های تحت نظارت آن‌ها نیز بر ویژگی‌های رفتاری مدیران تأثیرگذار است. به همین دلیل، نظریه دیگرگزینی در کانون توجه قرار گرفته است. این نظریه، تفاوت اخلاقی بین دو گروه زنان و مردان را چنین توضیح می‌دهد که اولویت زنان، بیشتر منافع دیگران است تا خودشان و علت آن هم ویژگی‌های اخلاقی متفاوت زنان است (Cumming et al., 2015; Inci et al., 2017)

در سال‌های اخیر، حضور زنان در عرصه‌های راهبری شرکت‌ها، به‌ویژه در هیئت‌مدیره و کمیته‌های حسابرسی، رشد چشمگیری داشته است (Khorashadi et al., 2019; Kazemi Olum & Imani Barandagh, 2019). سرینیدی و همکاران (۲۰۱۱) دلیل این امر را ارزش‌آفرینی زنان برای شرکت‌ها می‌دانند. تحولات سیستم‌های نظام راهبری در برخی از کشورها موجب شده است دولت‌ها و سازمان‌های حرفه‌ای به تصویب قانون یا دستورالعمل‌هایی برای بهبود تنوع جنسیتی در

هیئت‌مدیره و کمیته‌های تخصصی آن از قبیل کمیته حسابرسی مبادرت کنند (Li & Li, 2020). براساس نظریه اجتماعی و اقتصادی، حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی را می‌توان از منظر تئوری اجتماعی این‌گونه توجیه کرد که زنان در پست‌های مدیریتی حق فرصت برابر دارند و از دیدگاه تئوری اقتصادی سازمان، به دور از جنسیت افراد، باید به دنبال گزینش افراد اصلاح برای پست‌های مدیریتی خود باشند. تبعیض جنسیتی سبب می‌شود سازمان از منابع انسانی به نحو احسن استفاده نکند.

در مقایسه با مردان، زنان در هیئت‌مدیره با جدیت بیشتر و به‌طور مستقل‌تر به وظایف خود عمل می‌کنند (Adams & Ferreira, 2009). مطالعات بیانگر نقش برجسته زنان در کمیته‌های حسابرسی و اعضای هیئت‌مدیره است که موجب بهبود محافظه‌کاری حسابداری (Ho et al., 2015)، افشای اطلاعات (Khlif & Achek, 2017)، کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران (Gull et al., 2018; Zalata et al., 2018)، افشای ضعف کنترل‌های داخلی شرکت (Parker et al., 2017) و بی‌نظمی‌های مالی (Li & Li, 2020) می‌شود.

مطالعات صورت‌گرفته در حوزه روان‌شناختی حاکی از آن است که زنان با همتایان خود از نظر نگرش شغلی، ریسک‌گریزی و هنجارهای اخلاقی متفاوت‌اند (Ben-Amar et al., 2017). در خصوص نگرش شغلی، زنان در هیئت‌مدیره جدی‌تر کار می‌کنند و تلاش بیشتری در راستای نظارت بر رفتارهای مدیران می‌کنند؛ به‌طور مثال، رؤسای زن در کمیته حسابرسی تمایل دارند حسابرسی‌های داخلی و کنترل‌های داخلی شرکت را با جدیت و دقت بیشتری ارزیابی کنند و کارکردهای مشاوره‌ای و نظارتی کمیته حسابرسی را بهبود بخشند؛ بنابراین بی‌نظمی‌های مالی را کاهش می‌دهند (Ho et al., 2015). با توجه به مبانی نظری مطروحه فوق، فرضیه‌های پژوهش به‌صورت زیر تدوین شده است:

فرضیه اول: حضور زنان در کمیته حسابرسی به کاهش بی‌نظمی‌های مالی منجر می‌شود.

فرضیه دوم: حضور زنان در هیئت‌مدیره به کاهش بی‌نظمی‌های مالی می‌انجامد.

۲-۱. مطالعات داخلی و خارجی

غربی و عثمانی (۲۰۲۲) اثرات آستانه‌ای تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره را بر عملکرد مالی شرکت مطالعه کردند. آن‌ها با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۲۸۴ شرکت غیرمالی فرانسوی طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۷ به این نتیجه رسیدند که اثرات آستانه‌ای در روابط بین تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره و عملکرد شرکت یافت می‌شود؛ برای مثال در پژوهش آن‌ها اثرات آستانه‌ای تأثیر زنان بر عملکرد مالی ۳۸ درصد بوده است (Gharbi & Othmani, 2022). آگگون و همکاران (۲۰۲۱) رابطه بین

استانداردهای گزارشگری مالی و بی‌نظمی‌های حسابداری را در بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار ایالات متحده مطالعه کردند و دریافتند بانک‌هایی که از استانداردهای پذیرفته‌شده اصول حسابداری تبعیت می‌کنند، در مقایسه با بانک‌هایی که از گزارشگری مالی بین‌المللی متقلبانه بهره می‌گیرند، عملکرد بهتری دارند. آن‌ها نشان دادند بانک‌های متقلب هنگامی که مجبور به رعایت گزارشگری مالی بین‌المللی هستند، در مقایسه با سایر بانک‌ها بی‌نظمی‌های حسابداری بیشتری دارند. سوپریانتو و زودانا (۲۰۲۰) با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۱۰۷۶ شرکت-سال پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار اندونزی طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ به بررسی خوانایی گزارشگری مالی و بی‌نظمی‌های حسابداری پرداختند. مطابق یافته‌ها، در بازار سرمایه اندونزی به‌عنوان یک کشور در حال توسعه، خوانایی گزارشگری مالی بر بی‌نظمی‌های حسابداری اثری ندارد. لی و لی (۲۰۲۰) مدیران مستقل زن و بی‌نظمی‌های مالی را در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار چینی مطالعه کردند. براساس نتایج یافته‌های آن‌ها نشان داد مدیران زن در مقایسه با مدیران مرد، تمایل بیشتری برای کاهش بی‌نظمی‌های مالی دارند. علاوه‌براین آن‌ها بیان کردند که افزایش تصدی مدیران زن و محیط تصمیم‌گیری دموکراتیک نیز در مدیران زن بیشتر از همتایانشان بی‌نظمی‌های مالی را کاهش می‌دهد.

درمورد پیشینه داخلی، از آنجا که مطالعات داخلی مستقیماً به بررسی حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی‌های حسابداری نپرداخته‌اند، به مرتبط‌ترین پژوهش‌ها در این حوزه اشاره می‌شود. شاهمرادی و همکاران (۲۰۲۲) مدلی برای بی‌نظمی مالی با رویکرد تکنیک دلفی فازی با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۱۶۷ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ ارائه کردند. بدین منظور پرسشنامه‌ای در راستای نظرات خبرگان برای سنجیدن بی‌نظمی مالی تهیه و بین خبرگان توزیع شد. برای وزن‌دادن به هر یک از معیارها از روش تصمیم‌گیری چندمعیاره استفاده شد. همچنین به منظور سنجش روابط متغیر بی‌نظمی مالی، از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد؛ نتایج نشان داد مدل پیشنهادی، شاخص مناسبی برای بی‌نظمی مالی است. بشیری‌منش (۲۰۲۱) تأثیر حضور زنان در هیئت‌مدیره را بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی براساس نمونه‌ای متشکل از ۱۲۵ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ پرداختند. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش به روش رگرسیون مشخص کرد حضور زنان در ساختار مدیریت شرکت‌های بورسی موجب افزایش کیفیت اطلاعات شرکت شده است؛ به عبارت دیگر، حضور زنان در هیئت‌مدیره تأثیر مستقیم و معناداری بر بیان صادقانه گزارش‌های مالی و به‌موقع‌بودن گزارش‌های مالی دارد. همچنین موجب افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی می‌شود. محمدی و یوسفوند (۲۰۲۱) به بررسی تأثیر تنوع جنسیتی

هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر توانایی مدیریت و شفافیت طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸ پرداختند. مطابق یافته‌ها، حضور زنان در کمیته حسابرسی، تأثیر معناداری بر توانایی مدیریت دارد. همچنین سایر نتایج نشان داد تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره تأثیر معناداری بر توانایی مدیریت و شفافیت دارد. رضائی‌پشته‌نوئی و محسنی (۲۰۱۸) براساس نمونه‌ای متشکل از ۸۷ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ ارتباط میان حضور زنان در هیئت‌مدیره و ضعف کنترل داخلی را مطالعه کردند و دریافتند بین جنسیت هیئت‌مدیره و ضعف کنترل داخلی شرکت‌ها رابطه منفی معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر، حضور زنان در هیئت‌مدیره ضعف کنترل داخلی شرکت را کاهش می‌دهد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها نیمه‌تجربی پس‌رویدادی در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری است؛ یعنی بر مبنای تجزیه و تحلیل اطلاعات گذشته انجام گرفته است. از نظر روش تحلیل داده‌ها نیز همبستگی است؛ زیرا پژوهش حاضر در پی یافتن رابطه بین متغیرهای پژوهش در یک جامعه آماری است. داده‌های پژوهش از لوح‌های فشرده آرشیو آماری و تصویری سازمان بورس اوراق بهادار تهران، پایگاه اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، نرم‌افزار ره‌آورد نوین گردآوری شد. در نهایت، با توجه به حجم نمونه‌ها، از نرم‌افزار Eviews-13 و Stata برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰ است. نمونه انتخابی پژوهش در جدول ۱ آمده است.

پس از اعمال محدودیت‌های اعمال شده ۱۶۷ شرکت و ۱۵۰۳ مشاهده (سال-شرکت) به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند.

جدول ۱. فرایند انتخاب نمونه و پراکندگی شرکت‌ها براساس صنعت

ردیف	محدودیت اعمال شده	مشاهده	شرکت
۱	تعداد کل شرکت‌ها تا پایان سال ۱۴۰۰	۳۹۴۱	۵۶۳
۲	شرکت‌هایی که تغییر سال مالی یا فعالیت داشته‌اند	(۷۵۶)	(۸۴)
۳	شرکت‌هایی که طی دوره پژوهش دارای فعالیت نبوده‌اند یا از بورس خارج شده‌اند	(۹۵۴)	(۱۰۶)
۴	شرکت‌های عضو گروه مالی، واسطه‌گری، بانک و بیمه	(۸۰۱)	(۸۹)
۵	شرکت‌هایی که پایان سال مالی آن‌ها ۲۹ اسفند نیست	(۱۰۵۳)	(۱۱۷)
	نمونه نهایی	۱۵۰۳	۱۶۷

۳-۱. الگوی رگرسیونی و نحوه اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش

۳-۱-۱. مدل رگرسیونی پژوهش

براساس پژوهش لی و لی (۲۰۲۰) از رابطه زیر برای سنجش فرضیه‌های پژوهش استفاده شده است:

$$MSCORE_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AUD - GENDER_{i,t} + \beta_2 BOARD - GENDER_{i,t} + \beta_3 \sum_{i=3} CONTROLS_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن، $MSCORE$ نمره امتیاز بی‌نظمی‌های حسابداری، $AUD - GENDER$ حضور زنان در کمیته حسابرسی، $BOARD - GENDER$ دوره تصدی زنان در هیئت‌مدیره و $CONTROLS$ مجموعه متغیرهای کنترلی (اندازه شرکت، نرخ بازده دارایی، اندازه مؤسسه حسابرسی) است.

۳-۲. تعریف عملیاتی و نحوه اندازه‌گیری متغیرها

۳-۲-۱. متغیر وابسته: بی‌نظمی حسابداری

در پژوهش حاضر، بی‌نظمی حسابداری به‌عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شد. همچنین با توجه به پژوهش سوپریانتو و زودانا (۲۰۲۰) به‌منظور سنجش بی‌نظمی حسابداری، از امتیاز بیش (۱۹۹۹) استفاده شد. این نحوه سنجش در بسیاری از مطالعات به‌کار رفته است (Herawati, 2015; Lotfi & Chadegani, 2017). هرچه امتیاز این نمره بیشتر باشد، بی‌نظمی در گزارش‌های مالی بیشتر است.

$$M - SCORE = -4.840 + 0.920DSRI_{i,t} + 0.528GMI_{i,t} + 0.404AQI_{i,t} + 0.892SGI_{i,t} + 0.115DEPI_{i,t} - 0.172SGAI_{i,t} + 4.679TAT_{i,t} - 0.327LGVI_{i,t}$$

در معادله بالا، $DSRI$ بیانگر شاخص مطالبات فروش است که براساس رابطه ۱ به‌دست می‌آید.

$$DSRI = \frac{\text{فروش سال جاری} / \text{مطالبات سال جاری}}{\text{فروش سال قبل} / \text{مطالبات سال قبل}} \quad \text{رابطه ۱}$$

GMI بیانگر شاخص حاشیه ناخالص است که براساس رابطه ۲ به‌دست می‌آید.

$$GMI = \frac{\text{فروش سال قبل} / (\text{بهای تمام کالای فروش رفته سال قبل} - \text{فروش سال قبل})}{\text{فروش سال جاری} / (\text{بهای تمام کالای فروش رفته سال جاری} - \text{فروش سال جاری})} \quad \text{رابطه ۲}$$

AQI بیانگر شاخص کیفیت دارایی است و براساس رابطه ۳ به‌دست می‌آید:

$$AQI = \frac{\text{کل دارایی‌های سال جاری} / (\text{اموال و ماشین آلات و تجهیزات} + \text{دارایی‌های جاری}) - 1}{\text{کل دارایی‌های سال قبل} / (\text{اموال و ماشین آلات و تجهیزات} + \text{دارایی‌های سال قبل}) - 1} \quad \text{رابطه ۳}$$

SGI بیانگر شاخص رشد فروش است که با استفاده از حاصل نسبت فروش سال جاری به فروش سال قبل محاسبه می‌شود.

DEPI این معیار شاخص استهلاک را بیان می‌کند که از رابطه ۴ به‌دست می‌آید:

$$DEPI = \frac{\text{اموال و ماشین آلات و تجهیزات سال قبل} + \text{استهلاک سال قبل}}{\text{اموال و ماشین آلات و تجهیزات سال جاری} + \text{استهلاک سال جاری}} \quad \text{رابطه ۴:}$$

SGAI شاخص هزینه‌های اداری، عمومی و فروش است که با رابطه ۵ محاسبه می‌شود:

$$SGAI = \frac{\text{فروش سال جاری} / \text{هزینه اداری و عمومی و فروش سال جاری}}{\text{فروش سال قبل} / \text{هزینه اداری و عمومی و فروش سال قبل}} \quad \text{رابطه ۵:}$$

TAT بیانگر کل ارقام تعهدی به کل دارایی‌های شرکت است که از رابطه زیر به‌دست می‌آید. [تغییرات کل دارایی‌های سال جاری - تغییرات وجوه نقد سال جاری - (تغییرات بدهی‌های سال جاری - تغییرات بدهی‌های بلندمدت سال جاری - تغییرات مالیات پرداختی) - استهلاک انباشته] / کل دارایی‌های سال جاری

LVGI: شاخص اهرمی است که از رابطه ۶ به‌دست می‌آید:

$$LVGI = \frac{\text{کل بدهی‌های شرکت}}{\text{کل دارایی‌های شرکت}} \quad \text{رابطه ۶:}$$

۳-۲-۳. متغیر مستقل: حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی

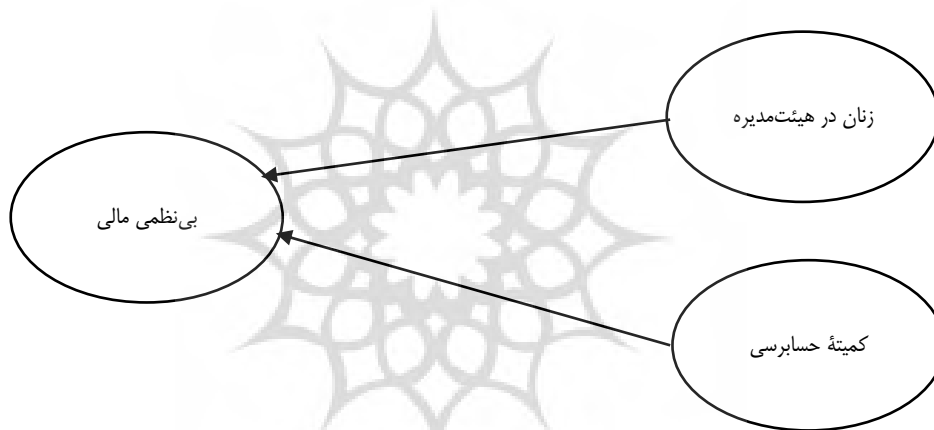
متغیر مستقل پژوهش حاضر، حضور زنان در کمیته حسابرسی است که برای اندازه‌گیری آن مطابق پژوهش لی و لی (۲۰۲۰)، از یک متغیر ساختگی استفاده شده است که اگر حداقل یک زن در بین اعضای کمیته حسابرسی وجود داشته باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر تعلق می‌گیرد. حضور زنان در هیئت‌مدیره دومین متغیر مستقل در پژوهش حاضر است که برای اندازه‌گیری آن مطابق پژوهش رضائی‌پیتنه‌نوئی و محسنی (۲۰۲۰)، بشیرمنش و وقفی (۲۰۲۰) و لی و لی (۲۰۲۰) به‌عنوان یک متغیر دائمی در نظر گرفته شده است که اگر حداقل یک نفر از اعضای هیئت‌مدیره زن باشد، عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته می‌شود.

۳-۳-۲. متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت: برای سنجش اندازه شرکت مانند پژوهش سوپریانتو و زودانا (۲۰۲۰)؛ نوربینی و حنفی (۲۰۱۷) از لگاریتم خالص فروش سالیانه شرکت استفاده شده است.

نرخ بازده دارایی: این متغیر که از نسبت سود خالص شرکت به کل دارایی‌های شرکت اندازه‌گیری می‌شود، در پژوهش سوپریانتو و زودانا (۲۰۲۰)؛ نوربینی و حنفی (۲۰۱۷)؛ غزالی و همکاران (۲۰۱۵) نیز متغیر کنترلی در نظر گرفته شده است. اندازه مؤسسه حسابرسی: متغیر مذکور متغیری مجازی است که اگر حسابرس شرکت، سازمان حسابرسی باشد، مؤسسه حسابرسی بزرگ و باکیفیت در نظر گرفته می‌شود و به آن شرکت عدد یک و در غیر این صورت، عدد صفر اختصاص داده می‌شود (Kurniawati et al., 2020; Soepriyanto & Zudana, 2020).

۴-۳-۲. مدل مفهومی پژوهش

شکل ۱. مدل مفهومی تأثیر حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی مالی

۴. یافته‌های پژوهش

۴-۱. آمار توصیفی

جدول ۲ آمار توصیفی متغیرهای مورد آزمون را که شامل برخی شاخص‌های مرکزی و پراکندگی است نشان می‌دهد.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
بی‌نظمی حسابداری	M-SCORE	۰/۴۳۸	۰/۰۰۰	۰/۴۸۲	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۱۴/۱۳۰	۱۳/۸۱۰	۱/۷۷۸	۹/۸۶۹	۱۹/۱۸۹
نرخ بازده دارایی	ROA	۰/۱۲۸	۰/۱۱۴	۰/۱۴۴	-۰/۲۸۹	۰/۵۴۲

جدول ۱ آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد که شامل برخی شاخص‌های مرکزی و پراکندگی است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، مقادیر میانگین متغیر بی‌نظمی حسابداری ۰/۴۳۸ است که نشان می‌دهد شرکت‌های مورد بررسی بی‌نظمی در حسابداری نیز ندارند؛ چرا که هرچه نمره آن‌ها کمتر باشد، بی‌نظمی آن‌ها کمتر است.

۲-۲. آماره توصیفی متغیرهای موهومی

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای موهومی (اندازه مؤسسه حسابرسی، حضور زنان)

شرح	فراوانی	درصد
شرکت‌هایی که توسط سازمان حسابرسی و مفید راهبر حسابرسی شده‌اند	۵۱۷	۳۴
شرکت‌هایی که توسط سایر مؤسسات حسابرسی شده‌اند	۹۸۶	۶۶
جمع کل	۱۵۰۳	۱۰۰

همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده است، جمع کل شرکت-سال‌های بررسی شده ۱۵۰۳ است که از بین آن‌ها ۵۱۷ شرکت-سال، یعنی ۳۴ درصد شرکت‌ها، توسط سازمان حسابرسی و مفید راهبر حسابرسی شده‌اند و ۹۸۶ شرکت-سال، یعنی ۶۶ درصد، توسط سایر مؤسسات حسابرسی شده‌اند.

۳-۳. آمار توصیفی متغیرهای کیفی

جدول ۴. توزیع فراوانی متغیر حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی

متغیر	شرح	فراوانی	درصد
حضور زنان در هیئت‌مدیره	۱	۶۳	۳۷
	۰	۱۰۴	۶۳
حضور زنان در کمیته حسابرسی	۱	۳۲	۱۹
	۰	۱۳۵	۸۱

همان‌طور که در جدول ۴ قابل مشاهده است، جمع کل شرکت-سال‌های بررسی شده ۱۵۰۳ است که از بین آن‌ها ۶۳ شرکت اعضای زن در هیئت‌مدیره و ۳۲ شرکت اعضای زن در کمیته حسابرسی داشته‌اند.

۴-۴. آزمون فرضیه‌های پژوهش (یافته‌های استنباطی)

۴-۴-۱. آزمون مانایی و انتخاب نوع مدل

از آنجا که در پژوهش حاضر برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از داده‌های ترکیبی استفاده شده است، قبل از بررسی، مانایی متغیرها بررسی شود که با توجه به حجم مقاله، به ذکر این نکته اکتفا می‌شود که کلیه متغیرها در یک سطح تفاضل مانا بودند. همچنین با توجه به نتایج آزمون چاو، برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، از داده‌های تلفیقی استفاده شده و نیازی به آزمون هاسمن نیست.

۴-۵. تخمین نهایی فرضیه‌های پژوهش

جدول ۵. نتیجه آزمون فرضیه‌های اول و دوم

متغیر وابسته: بی‌نظمی حسابداری			
$MSCORE_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 AUD - GENDER_{i,t} + \beta_2 BOARD - GENDER_{i,t} + \beta_3 \sum_{i=3} CONTROLS_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$			
متغیرها	ضریب	آماره t	سطح معناداری
ضریب ثابت	۰/۴۰۹	۱/۳۱۴	۰/۱۸۹
حضور زنان در کمیته حسابرسی	-۰/۰۲۸	-۲/۴۵۷	۰/۰۲۹
حضور زنان در هیئت‌مدیره	-۰/۰۶۸	-۲/۳۳۱	۰/۰۱۶
اندازه شرکت	۲/۲۸۶	۳/۵۶۸	۰/۰۰۲۶
نرخ بازده دارایی	۰/۴۸۲	۳/۸۱۵	۰/۰۰۸
اندازه مؤسسه حسابرسی	-۰/۴۱۶	-۴/۲۱۴	۰/۰۰۲
ضریب تعیین	۰/۵۸۰		
آماره F	۳/۹۶۴۱۸		
احتمال F	۰/۰۰۰۰۰۰		
دوربین واتسون	۲/۳۶۱		

در این پژوهش، برای آنکه بتوان مشخص کرد که استفاده از روش داده‌های پانل در برآورد مدل مورد نظر کارآمد است یا خیر، از آزمون F لیمر و به‌منظور اینکه مشخص شود کدام روش (تأثیرات ثابت یا تأثیرات تصادفی) برای برآورد مناسب‌تر است، از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. به دلیل اینکه روش داده‌های تابلویی ترکیبی از داده‌های سری زمانی و داده‌های مقطعی است، مشکلات خودهمبستگی و ناهمسانی واریانس در مدل پیش می‌آید؛ بنابراین برای بررسی شرط همسانی واریانس، از آزمون والد تعدیل شده و برای بررسی شرط عدم خودهمبستگی سریالی از آزمون وولدریچ استفاده می‌شود. همچنین در جدول ۵، نتایج برآزش نهایی مدل پژوهش آمده است. در ادامه، یافته‌های جدول بیانگر رابطه منفی و معنادار بین حضور زنان در هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی بر بی‌نظمی مالی است؛ بنابراین فرضیه‌های پژوهش در سطح خطای ۵ درصد پذیرفته می‌شود.

۵. نتیجه‌گیری

در سال‌های اخیر، محیط حاکمیت شرکتی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس بسیار بهبود یافته است. با این حال، عدم تقارن اطلاعاتی بین سرمایه‌گذاران و مدیران همچنان وجود دارد. در چنین شرایطی سازوکارهای حاکمیت شرکتی سبب کاهش هزینه نمایندگی در شرکت می‌شود؛ بنابراین مجموعه‌ای

از عوامل حاکمیت شرکتی مانند کمیته حسابرسی می‌تواند در کاهش مشکلات نمایندگی و بهبود عملکرد شرکت مؤثر واقع شود. در این راستا، کمیته حسابرسی می‌تواند جایگزین بسیاری از نواقص شرکت باشد که موجب ایجاد مشکلات نمایندگی شود. این نقص‌ها ممکن است رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت، کاهش استقلال حسابرس مستقل و ناکارآمدی سیستم‌های کنترل داخلی را شامل شود که این نقش در مهار بی‌نظمی‌های مالی شرکت بسیار حائز اهمیت است.

نتیجه فرضیه اول را می‌توان این‌گونه توضیح داد که حضور زنان در کمیته حسابرسی، روش مناسبی به منظور بهبود گزارشگری و افزایش اطمینان‌بخشی صورت‌های مالی برای استفاده‌کنندگان است. نظارت بهتر بر گزارشگری مدیران که با حضور نمایندگان زن در کمیته حسابرسی امکان‌پذیر می‌شود، می‌تواند به عملکرد را تقویت کند و در نتیجه هزینه‌های نمایندگی را کاهش دهد. همچنین سلامت مالی را افزایش و بی‌نظمی‌های مالی را کاهش می‌دهد؛ بنابراین با پژوهش اورادی و ایزدی (۲۰۱۹)؛ لی و لی (۲۰۲۰) همسو است.

براساس فرضیه دوم، حضور زنان در هیئت‌مدیره موجب کاهش بی‌نظمی‌های مالی در شرکت‌ها می‌شود. نتیجه را می‌توان این‌گونه استدلال کرد که حضور زنان در هیئت‌مدیره عاملی برای جلوگیری از رفتارهای فرصت‌طلبانه محسوب می‌شود؛ چرا که زنان در هیئت‌مدیره با نظارت بیشتر بر رفتارهای مدیران، انگیزه‌های شخصی آنان و در نتیجه بی‌نظمی‌های مالی را کاهش می‌دهد.

۶. پیشنهادها

براساس نظریه جنسیت، زنان سهم زیادی در موفقیت اقتصادی دارند که شامل کارهای باارزش است و به رفاه و آسایش انسان‌ها کمک می‌کند. همچنین مطابق نظریه اقتصاد فمینیستی، زنان تمایل بیشتری به قضاوت اخلاقی دارند. مدیران زن، سبک‌های تصمیم‌گیری متفاوت و دیدگاه‌های مختلفی دارند. آن‌ها همچنین می‌توانند ژرفای بحث‌های هیئت‌مدیره را با به‌چالش کشیدن فعالیت‌ها و سیاست‌های سنتی ارتقا دهند؛ بنابراین زنان می‌توانند دیدگاه‌های مختلفی را در هیئت‌مدیره مطرح کنند، تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند و شفافیت را افزایش دهند.

تعارض منافع

در این مقاله هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

References

- Adams, R. B., & Ferreira, D. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. *Journal of Financial Economics*, 94(2), 291–309. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2008.10.007>
- Ajina A., Danielle S., & Lakhali F. (2016). Corporate Disclosures, Information Asymmetry and Stock-Market Liquidity in France. *Journal of Applied Business Research*, 31, 223238. <https://doi.org/10.19030/jabr.v31i4.9297>
- Akgün, A. İ., Altunbaş, Y., & Uymaz, Y. (2021). The relationship between financial reporting standards and accounting irregularities: evidence from US banks. *Journal of Financial Crime*, 28(4), 1161-1178. <https://doi.org/10.1108/JFC-10-2020-0218>
- Alonso-Almeida, A., Perramonb, M., & Bagur, J. (2015). Women managers and corporate social responsibility (CSR) in Spain: Perceptions and drivers. *Journal of Women's Studies International Forum*, 50, 47–56. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2015.02.007>
- Appuhami, R., & Tashakor, S. (2017). The Impact of Audit Committee Disclosure: An analysis of Australian Firms. *Australian Accounting Review*, 27(4), 400-420. <https://doi.org/10.1111/auar.12170>
- Arab, R., Gholamrezapour, M., Kazemi, P., & Adman, H. (2020). The Impact of CFO Gender on Corporate Cash Holdings: An Experimental Test of Precautionary Savings and Agency Theories in the Tehran Stock Exchange. *Woman in Development & Politics*, 18(1), 131-150. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2020.294958.1007771> (In Persian)
- Bashirimanesh, N., & Vagfi, S. H. (2021). The effect of women's presence on the board of directors on the quality characteristics of financial information of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Woman in Development & Politics*, 19(3), 477-500. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2021.324558.1008021> (In Persian)
- Ben-Amar, W., Chang, M., McIlkenny, P. (2017). Board gender diversity and corporate response to sustainability initiatives: evidence from the carbon disclosure project. *Journal of Business Ethics*, 142(2), 369–383. <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2759-1>
- Beneish, M. D. (1999). The detection of earnings manipulation. *Financial Analysts Journal*, 55(5), 24-36. <https://www.jstor.org/stable/4480190>
- Brazel, J., & Schmid, J. (2018). Do Auditors and Audit Committees Lower Fraud Risk by Constraining Inconsistencies between Financial and

- Nonfinancial Measures? *American Accounting Association Journal*. Accepted Manuscript. <https://doi.org/10.2308/ajpt-52087>
- Cumming, D. J., Leung, T. Y., & Rui, O. M. (2015). Gender diversity and securities fraud. *Academy of Management Journal*, 58(5), 1572–1593. <https://doi.org/10.5465/amj.2013.0750>
- Erkmen, T., Çaliskan, A.O., & Esen, E. (2014). An empirical research about whistle-blowing behavior in accounting context. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 10(2), 229–243. <https://doi.org/10.1108/JAOC-03-2012-0028>
- Faccio, M., Marchica, M. T., & Mura, R. (2016). CEO gender, corporate risk-taking, and the efficiency of capital allocation. *Journal of Corporate Finance*, 39, 193–209. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2016.02.008>
- Farber, D. (2005). Restoring trust after fraud: does corporate governance matter? *The Accounting Review*, 80(2), 539–561. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.485403>
- Fich, E. M., & Shivdasani, A. (2007). Financial fraud, director reputation, and shareholder wealth. *Journal of Financial Economics*, 86(2), 306–336. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2006.05.012>
- Francis, B., Hasan I., Park, J. C., & Wu, Q. (2015). Gender differences in financial reporting decision-making: Evidence from accounting conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 32(3), 1285–1318. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12098>
- Gao, M., Jiang, J., Chen, J., & Liu, Y. (2017). Gender effect, overconfidence and P2P investor behavior. *Journal of Financial Research*, 11, 96–111. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2019.105633>
- Gao, Y., Kim, J., Tsang, D., & Wu, H. (2017). Go before the whistle blows: an empirical analysis of director turnover and financial fraud. *Review of Accounting Studies*, 22(1), 320–360. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2197414>
- Gharbi, S., & Othmani, H. (2022). Threshold effects of board gender diversity on firm performance: panel smooth transition regression model. *Corporate Governance*, 23(1), 243–261. <https://doi.org/10.1108/CG-10-2021-0373>
- Ghazali, A. W., Shafie, N.A., & Sanusi, Z. M. (2015). Earnings management: an analysis of opportunistic behaviour, monitoring mechanism, and financial distress. *Procedia Economics and Finance*, 28, 190–201. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)01100-4](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)01100-4)

- Gull, A. A., Nekhili, M., Nagati, H., & Chtioui, T. (2018). Beyond gender diversity: how specific attributes of female directors affect earnings management. *The British Accounting Review*, 50(3), 255–274. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2017.09.001>
- Herawati, N. (2015). Application of Beneish M-Score models and data mining to detect financial fraud. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 211, 924–930. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.122>
- Ho, S. S. M., Li, A.Y., Tam, K., & Zhang, F. (2015). CEO gender, ethical leadership, and accounting conservatism. *Journal of Business Ethics*, 127(2), 351–370. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-013-2044-0>
- Huang, J., & Kisgen, D. J. (2013). Gender and corporate finance: Are male executives overconfident relative to female executives?. *Journal of Financial Economics*, 108(3), 822–839. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2012.12.005>
- Inci, A. C., Narayanan, M. P., & Seyhun, H. N. (2017). Gender differences in executives' access to information. *Journal of Financial & Quantitative Analysis*, 52(3), 1–26. <https://doi.org/10.1017/S0022109017000266>
- Kazemi Olum, M., Imani Barandagh, M., & Abdi, M. (2019). Impacts of Gender Diversity in Board of Directors and Audit Committee on Earnings Quality. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(1), 137-168. <https://doi.org/10.22103/jak.2019.11887.2655> (In Persian)
- Khlif, H., & Achek, I. (2017). Gender in accounting research: a review. *Managerial Auditing Journal*, 32(6), 627–655. <https://doi.org/10.1108/MAJ-02-2016-1319>
- Khorashadi, M., Moradi, M. A., & Payan, A. (2019). The Effect of Female Presence on Increase in the Effectiveness of the Audit Committee: Evidence from Agency Costs and Bankruptcy Risk in the Tehran Stock Exchange. *Woman in Development & Politics*, 17(3), 369-388. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2020.284568.1007670>
- Krishnan, G. V., & Parsons, L. M. (2008). Getting to the bottom line: an exploration of gender and earnings quality. *Journal of Business Ethics*, 78(1–2), 65–76. <http://hdl.handle.net/10.1007/s10551-006-9314-z>
- Kuan, T. H., Li, C. S., & Liu, C. C. (2012). Corporate governance and cash holdings: A quantile regression approach. *International Review of Economics & Finance*, 24, 303–314. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2012.04.006>

- Kurniawati, H., Van Cauwenberge, P., & Vander Bauwhede, H. (2020). Affiliation of local audit firms with Big4 auditors and Capital structure: Evidence from Indonesia. *Managerial Auditing Journal*, 35(6), 731-757. <https://doi.org/10.1108/MAJ-05-2019-2291>
- Li, X., & Li, Y. (2020). Female independent directors and financial irregularities in chinese listed firms: From the perspective of audit committee chairpersons. *Finance Research Letters*, 101320. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2019>
- Lotfi, N., & Chadegani, A. A. (2017). Detecting corporate financial fraud using the Beneish M-Score model. *International Journal of Finance and Managerial Accounting*, 2(8), 29-34. https://ijfma.srbiau.ac.ir/article_11799.html
- Mohammadi, M., & Yusofund, D. (2020). Investigating the effect of gender diversity of the board of directors and the audit committee on management ability and transparency in companies admitted to the Tehran Stock Exchange. *New Research Approaches in Management and Accounting*, 5(52), 114-137. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2017.228755.1007561> (In Persian)
- Nolen-Hoeksema, S. (2012). Emotion regulation and psychopathology: The role of gender. *Annual Review of Clinical Psychology*, 8, 161-187. <https://dx.doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032511-143109>
- Nurbaiti, Z., & Hanafi, R. (2017). Analisis pengaruh fraud diamond Dalam Mendeteksi Tingkat accounting irregularities. *Jurnal Akuntansi Indonesia*, 6(2), 167-184. <https://doi.org/10.30659/jai.6.2.167-184>
- Oradi, J., & Izadi, Z. D. J. (2019). Audit committee gender diversity and financial reporting: evidence from restatements. *Managerial Auditing Journal*, In Press. <https://doi.org/10.1108/MAJ-10-2018-2048>
- Palvia, A., Vähämaa, E., & Vähämaa, S. (2015). Are female CEOs and chairwomen more conservative and risk averse? Evidence from the banking industry during the financial crisis. *Journal of Business Ethics*, 131(3), 577-594. <https://doi.org/10.1007/s10551-014-2288-3>
- Parker, R. J., Dao, M., Huang, H., & Yan, Y. (2017). Disclosing material weakness in internal controls: does the gender of audit committee members matter? *Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*, 24(3-4), 407-414. <https://doi.org/10.1080/16081625.2015.1057190>

- Pucheta-Martinez, M. C., Bel-Oms, I., & Olcina-Sempere, G. (2016). Corporate governance, female directors and quality of financial information. *Business Ethics: A European Review*, 25(4), 363–385. <https://doi.org/10.1111/beer.12123>
- Rezaei Pitenoei, Y., & Mohseni, Kh. (2018). The Relationship between Board Gender Diversity and Internal Control Weaknesses. *Woman in Development & Politics*, 16(3), 439-456. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2018.259908.1007441>
- Shekarkhah, J., Ahmadi Pak, F., & Behshour, I. (2021). The Role of Independent Auditors and Audit Committees in Mitigating the Fraud Risks with Emphasis on the Reduction of In Consistencies between Financial and Non-Financial Measures. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(69), 29-54. <https://doi.org/10.22054/qjma.2021.49296.2114> (In Persian)
- Soepriyanto, G., & Zudana, A. E. (2020). PCAOB sanction and client stock market reactions: Evidence from the case of ernst and young Indonesia. *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities*, 28, 167-179. <http://www.pertanika.upm.edu.my/>
- Srinidhi, B., Gul, F., & Tsui, J. (2011). Female directors and earnings quality. *Contemporary Accounting Research*, 28(5), 1610-1644. <https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.2011.01071.x>
- Zalata, A. M., Tauringana, V., & Tingbani, I. (2018). Audit committee financial expertise, gender, and earnings management: does gender of the financial expert matter? *International Review of Financial Analysis*, 55, 170–183. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2017.11.002>
- Zou, Z., Wu, Y., Zhu, Q., & Yang, Sh. (2018). Do Female Executives Prioritize Corporate Social Responsibility? *Emerging Markets Finance and Trade*, 2965-2981. <https://doi.org/10.1080/1540496X.2018.1453355>